

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دعای حقوقی

(راهکارها و شیوه‌های حل و فصل دعاوی حقوقی)
(علمی کاربردی)

حسین شفیعی

(دانشجوی دکتری، مدرس دانشگاه و سرپرست مجتمع محاکم حقوقی)

نشر حقوق پویا

سرشناسه:	شفیعی، حسین
عنوان قراردادی:	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور:	دعاوی حقوقی: راهکارها و شیوه‌های حل و فصل دعاوی حقوقی (علمی و کاربردی) / حسین شفیع
مشخصات نشر:	قم، حقوق پویا، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری:	۲۸۸ صفحه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۸۲۳۹-۲۳-۱
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبا
یادداشت:	کتابنامه: ص. ۲۸۶ - ۲۸۸
عنوان دیگر:	راهکارها و شیوه‌های حل و فصل دعاوی حقوقی (علمی و کاربردی).
موضوع:	حقوق مدنی -- ایران -- دعاوی Iran -- Cases -- Civil rights آیین دادرسی مدنی -- ایران Civil procedure -- Iran رویه قضایی -- ایران Jurisprudence -- Iran KM116۷۵
رده‌بندی کنگره:	۳۴۸/۵۵۰۴
رده‌بندی دیویی:	۹۷۰۲۱۳۱
شماره کتابشناسی ملی:	۹۷۰۲۱۳۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	فیبا

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی و Pdf و ....) از این اثر بدون اخذ مجوز از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد. لطفاً در صورت مشاهده موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

دعاوی حقوقی

راهکارها و شیوه‌های حل و فصل دعاوی حقوقی / علمی و کاربردی

حسین شفیع

حقوق پویا

■ ناشر: حقوق پویا   ■ چاپ: اول ۱۴۰۳   ■ تعداد: ۱۰۰۰ نسخه
■ قیمت: ۳۴۵.۰۰۰ تومان   ■ شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۳۹-۲۳-۱

قم / خیابان ارم / جنب بانک ملی / پاساژ ناشران / پلاک ۲۲   تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۹۲۷۴

ثبت سفارش از طریق پیام‌رسان‌های ایتا و تلگرام توسط شماره: ۰۹۱۳۶۵۲۵۰۷۰

■ کانال تلگرام: haghoghhepoyapub   ■ کانال ایتا: nashrehoghghhepoya

■ کانال پیام رسان بله: pooya_law   ■ کانال پیام رسان سروش: pooyalaw

فهرست

۱۷ ..... مقدمه ♦

فصل اول:

۱۹ ..... مقررات آئینی

۲۰ ..... گفتار اول: صلاحیت محاکم حقوقی و صلح ♦

۲۰ ..... ♦ مبحث اول: صلاحیت‌های ذاتی محاکم حقوقی و صلح

۲۰ ..... ۱- برخی صلاحیت‌های ذاتی محاکم صلح

۲۸ ..... ۲- مصادیق خاص در تعیین صلاحیت ذاتی

۳۰ ..... ۳- اختلاف صلاحیت با محاکم خانواده

۳۳ ..... ۴- اختلاف صلاحیت با اداره اجرای اسناد رسمی

۳۵ ..... ♦ مبحث دوم: مصادیق خاص در تعیین صلاحیت محلی

۳۵ ..... ۱- محدودیت موافقت برای ایجاد صلاحیت محلی

۳۶ ..... ۲- لزوم وحدت مرجع صلح متجدد خواندن

۳۶ ..... ۳- خواننده تسهیلی

۳۷ ..... ۴- دادگاه صلح پیرو صدور قرارهای اونی

۳۷ ..... ۵- صدور اجراییه آراء هیئت‌های اداره کار

۳۸ ..... ♦ مبحث سوم: صلاحیت شخصی دادرس دادگاه

۳۸ ..... ۱- عدم امکان اخذ پرونده از قاضی مرجوع الیه

۳۸ ..... ۲- رد دادرس به جهت اظهار نظر سابق

۴۰ ..... ۳- رد دادرس به جهت داشتن پرونده حقوقی یا کیفری با اصحاب دعوا

۴۱ ..... ۴- رد دادرس به جهت داشتن نفع شخصی

۴۲ ..... ۵- رد دادرس عی البدل اجرای احکام مدنی

۴۳ ..... ♦ گفتار دوم: تعیین خواسته و توصیف آن

۴۳ ..... ♦ مبحث اول: تعیین خواسته و تغییرات آن

- ۷ - بعضی اشکالات اجرایی در آراء تنظیم اسناد رسمی ۲۶۱
- ♦ مبحث هشتم: دعاوی راجع به مال موقوفه ۲۶۲
- ۱ - اثبات وقفیت ۲۶۲
- ۲ - اثبات تولیت ۲۶۲
- ۳ - بیع مال موقوفه ۲۶۳
- ۴ - اجاره مال موقوفه ۲۶۴
- ۵ - تقسیم و فروش مال متضمن سهم وقفی ۲۶۴
- ۶ - اخذ به شفعه در مال وقفی ۲۶۵
- ۷ - قانون ابطال اسناد فروش رقیات، آب و اراضی موقوفه ۲۶۵

فصل سوم:

- درخواست‌ها و دعاوی حقوقی در امور حسبی ۲۶۷
- ♦ گفتار اول: درخواست‌ها در امور حسبی ۲۶۸
- ♦ مبحث اول: مرزبندی‌ها در امور حسبی ۲۶۸
- ♦ مبحث دوم: مصادیق درخواست‌ها در امور حسبی ۲۶۸
- ۱ - درخواست مهر و موم ترکه ۲۶۸
- ۲ - درخواست تحریر ترکه ۲۷۱
- ۳ - درخواست انحصار وراثت ۲۷۲
- ۴ - درخواست رد ترکه ۲۷۳
- ۵ - تعیین مدیر تصفیه ترکه متوفی بلاوارث ۲۷۴
- ۶ - درخواست برداشت وجه از حساب بانکی متوفی بیگانه ۲۷۴
- ♦ گفتار دوم: دعاوی حقوقی در امور حسبی ۲۷۴
- ♦ مبحث اول: تقسیم ترکه ۲۷۴
- ۱ - شیوه تقسیم م‌ترکه ۲۷۵
- ۲ - وجود محجور یا غایب مقفودالاثر در بین وراث ۲۷۷
- ۳ - خروج تقسیم ترکه از قانون افراز و فروش املاک مشاع ۲۷۷

- ♦ میحث دوم: مصادیق خاص در تقسیم ماترک..... ۲۷۸
- ۱- ادعای مالکیت ورثه یا بعض وراث نسبت به ماترک..... ۲۷۸
  - ۲- ارائه وصیت نامه عادی در تقسیم ترکه..... ۲۷۹
  - ۳- واگذاری سهم الارث زوجه متوفی از عین عرصه و بنا..... ۲۷۹
  - ۴- اخذ سند رسمی از سوی وارث و عدم پیگیری سایر وراث..... ۲۸۰
  - ۵- تقسیم ماترک متعلق به اتباع بیگانه..... ۲۸۰
- ♦ میحث دوم: وصیت نامه..... ۲۸۱
- ۱- تشریح وضعیت قانونی وصیت نامه ها..... ۲۸۱
  - ۲- تعیین ثبث (یک سوم) ماترک..... ۲۸۱
  - ۳- اثبات و تنفیذ وصیت نامه..... ۲۸۲
  - ۴- درخواست تعیین وصی از دادگم..... ۲۸۳
- ♦ پیشنهاد اصلاحی..... ۲۸۴
- منابع و مأخذ..... ۲۸۶

۱- پس از تجربه به ظاهر موفق در جمع آوری رویه قضائی و نوشتن کتاب راه کارها و شیوه‌های اجرای احکام مدنی و خانواده با تکیه بر تجربیات و رویه‌های قضائی، مناسب دیدم تا تجربیات و رویه‌های قضائی در حل و فصل دعاوی حقوقی را هم در قالب راهکارها و شیوه‌های حل و فصل دعاوی حقوقی تقدیم علاقمندان و خصوصا قضات، وکلا، اساتید و دانشجویان حقوق نمایم.

۲- اگرچه بعضی موضوعات نیازمند نوشتن کتاب مستقلی است ولی در تنظیم مطالب این کتاب از طولانی شدن کلام به شدت اجتناب شده و علی رغم بیان نظرات و رویه‌های هر موضوع، سعی شده نتیجه گیری لازم برای ارائه راهکار مناسب انجام شود. در واقع بیشتر قصد جمع آوری مطالب علمی و عملی در یک جا بوده و لذا از مباحث تئوری و مطول اجتناب شده مگر در موردی و اقما ضرورت داشته است.

۳- هر موضوعی که بحث تخصصی دارد مباحث در همان حوزه مطرح شده ولو در جای دیگری کلیات آن مبحث بیان شده است. مثلا موضوع تقسیم مال مشترک و یا اجاره و بیع در مورد مال وقتی نیز در مبحث وقف مطرح شده. با اینکه مباحث کلی در مورد این دو موضوع نیز در جای خود بیان شده است.

۴- سعی شده در ضمن هر مبحثی سایر مطالب مرتبط ولو در حد یک کلمه یا عبارت مختصر هم آورده شود مثلا اگر «دادخواست» بهتر بوده تا «درخواست»، از کلمه دادخواست استفاده شده و لذا مطالعه عمیق و دقیق مطالب توصیه و پیشنهاد می شود.

۵- علاوه بر استفاده از تجربیات شخصی و نظرات سایر همکاران محترم قضائی، از نظریات مشورتی اداره حقوقی و از کتب نویسندگان و اساتید صاحب نام حداکثر استفاده در این نوشتار صورت گرفته است.

۶- بعضی مواد قانونی و آراء وحدت رویه برای پی نیاز شدن خواننده از جستجوی آنها در سایر منابع در همین نوشتار آورده شده است. در واقع این نوشتار یک قانون مختصر و کاربردی در حوزه حقوق خصوصی هم هست.